

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

ÖĞRENCİLERİN HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYLERİNİN BELİRLÉNMESİNE YÖNELİK HAZIRLANAN ÖLÇME ARAÇLARI UYGULAMA KILAVUZU

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Teknik Destek Projesi TREESP2.2.ENROLMENT/P-01

ÖĞRENCİLERİN HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK HAZIRLANAN ÖLÇME ARAÇLARI UYGULAMA KILAVUZU

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Arka Plan

“Öğrencilerin okul başarısı için gerekli olan becerileri, bilgileri ve davranışları edinim düzeyi” şeklinde tanımlanan öğrenme hazır bulunuşluğu, okuldaki öğrenci başarısı için oldukça önemli bir süreçtir. Öğrenci, yeni öğrendiği bilgileri üzerine yerleştireceği bir çerçeveye sahip değilse, onu akılda tutmakta hatta kavramakta güçlük çekebilir. Bu durumda öğrenciler bunalıp okul ve öğrenme hakkında olumsuz duygular beslemeye başlayabilir, okula karşı motivasyonlarını yitirebilir. Bu nedenle ODAP kapsamında öğrencilerin bilişsel, duyuşsal beceriler ile sosyal özellikler açısından hazır bulunuşluk düzeylerini değerlendirmek için uygun bir metodoloji ve ilgili ölçüm araçları geliştirilmiştir.

Kılavuzun bu bölümünde, yukarıda tanımlanan ölçme araçlarının hazırlanması sürecinde belirlenen gereksinimler ve kullanılan metodolojiye yer verilmiştir.

Metodoloji başlığı altında iki ayrı bölüme yer verilmiştir. İlki bu kılavuzun hazırlanması aşamasında kullanılan metodolojidir. Diğeri ise ODAP kapsamında, projenin hedef grubunu oluşturan 9. sınıf öğrencilerinin hazır bulunuşluk düzeylerinin ölçülmesine yönelik hazırlanan ölçme araçları ile telafi ders içerikleri uygulamalarında kullanılan metodolojinin tanımlanmasıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Temel Tanım ve Kavramlar

Proje kapsamında sorunları, durumları, araçları ve faaliyetleri ele almak için belirli terminoloji kullandığından okuyucuların aşağıdaki temel tanım ve kavramlar tablosuna göz atmaları faydalı olabilir.

Tablo 1. Kavramların temel tanımları.

Devamsızlık¹	Özürü veya özürsüz şekilde okulda devamsızlık yapma durumu.
Erken Okul Terki	Kanunen belirlenen zorunlu eğitimi tamamlamadan örgün eğitime ara verme.
Erken Uyarı Sistemi	Bir öğrencinin örgün eğitimi erken terk etme eğilimini gösterebilecek tüm faktörlerin haritasını çıkaran ve alanlar, göstergeler ve düzey tanımlayıcılara göre düzenlenen bir risk göstergeleri sistemi. Aynı zamanda ODAP Okul Ekiplerinin erken okul terki riski altındaki öğrencilerin durumlarını tespit etme, izleme ve değerlendirmelerine yardımcı olan beraberindeki yazılım.
Ev Ziyaretleri	İlişkileri güçlendirmek ve akademik ilerlemeyi desteklemek amacıyla öğrencileri ve aileleri bireysel düzeyde dâhil edebilmek için öğrencilerin ailelerine yönelik ziyaretler.
Hazır Bulunuşluk Düzeyi²	Öğrencilerin okul başarısı için gerekli olan becerileri, bilgileri ve davranışları edinim düzeyi.
Mentorluk	Okul terki riski altındaki öğrenciler ile olumlu rol model olacak öğretmenler arasındaki yapılandırılmış ilişki.
Müdahale	Öğrencilerin bireysel olarak en acil ihtiyaçlarına cevap vermek suretiyle erken okul terki riski düzeyini azaltmaya yönelik herhangi bir tedbir veya faaliyet.
OBA (Okul Başarısı Değerlendirme Aracı)	Okul başarısı değerlendirme aracının kısaltması. Öğrencilerin duyuşsal alandaki hazır bulunuşluk düzeylerini değerlendirme aracı.

¹ MEB. (2015a). Millî Eğitim Bakanlığı 2015-2019 Stratejik Planı.

http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_09/10052958_10.09.2015.sp177.15imzasz.pdf02/06/2017

² ABD Sağlık ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (t.y.). Okula hazırlık. <https://eclkc.ohs.acf.hhs.gov/school-readiness#:~:text=It%20means%20children%20are%20ready,for%20later%20learning%20and%20life.>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

ODAP Okul Ekibi	ODAP'ın okullarda uygulanmasından sorumlu olan ekip. Her okulda ODAP'ın pilot çalışmalarının yürütülmesinden sorumlu olacaktır.
Ölçme Araçları	Erken okul terki riski altındaki öğrencileri tespit etmek amacıyla öğrencilerin akademik ve duyuşsal durumlarını ölçme araçları.
Önleme	Potansiyel erken okul terki risklerini tespit etmeye yönelik faaliyetler ve bu faaliyetlerin uygulanması.
Sosyal Çevre Bilgi Formu	Öğrencilerin, sosyal çevre özellikleri açısından içinde buldukları risk düzeyini değerlendirebilmek amacıyla hazırlanmış bilgi formu.
Sosyal Medya Tutum Ölçeği	Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını tespit etmek amacıyla geliştirilmiş ölçek.
Telafi	Öğrencilere, normal eğitimleri sırasında edinemeyecekleri araçları bir öğretmenin rehberliğinde sağlayarak akademik performansın belirli alanlarında ek destek sağlayan herhangi bir tedbir veya faaliyet.
Telafi Dersleri	Okuduğunu Anlama, Matematik ve Fen Bilimleri alanlarında temel beceri seviyelerine ulaşmada akranlarına kıyasla geride kaldığı tespit edilen öğrencilere yönelik 96 saatlik (her bir ders 32 saattir) akademik programlar.
Yaratıcı Eğitsel Faaliyetler	Öğrencilerin okula aidiyetini ve motivasyonunu güçlendirmek üzere görsel sanatlar, spor, müzik / drama / sahne sanatları ve STEM odaklı laboratuvar çalışmalarını içeren faaliyetler.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Kullanılan Metodoloji

Öğrencilerin Hazır Bulunuşluk Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Hazırlanan Ölçme Araçları Uygulama Kılavuzu hazırlanırken; ODAP kapsamında yapılan araştırmalar ve hazırlanan bazı raporlardan yararlanılmıştır. Proje dokümanlarına bütüncül bakıldığında birbirini destekleyen bir dizi belgeden oluştuğu görülecektir. Mevcut Durum Analizi Raporu, ODAP Modelini Uygulama Kılavuzu, Okul Başarı Anketi (OBA) ve telafi ders içerikleri incelenen dokümanlar arasındadır.

Bu kılavuz hazırlanırken kullanılan bir diğer metodoloji ise ölçme araçları ile telafi ders içeriklerinin hazırlanması aşamasında kullanılan yöntem ve araçların incelenmesidir. Bu inceleme sonuçları doğrultusunda elde edilen veriler aşağıdaki bölümlerde özetlenmiştir.

Ortaöğretim programlarında, öğrencilerin bilişsel öğrenmeye hazır bulunuşlukları hem doğrudan hem de dolaylı ölçme yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilir ve performans bu doğrultuda değerlendirilir. Doğrudan ölçme yöntemleri arasında ev ödevi, sınavlar, raporlar, denemeler, araştırma projeleri, vaka çalışması analizi, sözlü ve diğer performanslar için değerlendirme listeleri yer alır. Dolaylı önlemlere ise kurs değerlendirmeleri, öğrenci anketleri ve lisansüstü okula yerleştirme oranları örnek olarak verilebilir.

Öğrencilerin öğrenme düzeyini ölçme yöntemleri genellikle; özetleyici veya biçimlendirici değerlendirmeler olmak üzere iki temel başlık altında incelenmektedir.

Özetleyici değerlendirmeler; öğrenci performansını ölçmek için kullanılan testler, sınavlar ve diğer derecelendirilmiş kurs etkinlikleridir. Performansı kümülatif değerlendiren bu araçlar; genellikle öğrencilerin bir ünitenin sonunda veya bir kursun sonunda öğrenme düzeylerini anlayabilmek için kullanılır. Başka bir deyişle özetleyici değerlendirmeler; öğrenme sürecinin sonunda öğrenmenin sonuçlarını değerlendirmeye yarar. ODAP kapsamında, telafi derslerine katılan öğrencilerin performanslarını ölçmeye yönelik özetleyici değerlendirme araçları kullanılmaktadır.

Biçimlendirici değerlendirmeler ise öğrencilerin daha üst seviyede gelişimlerine yardımcı olmak için göreceli performansları hakkında girdiler sağlar. Biçimlendirici değerlendirmeler öğrencinin, ilgili konudaki yeterliliğini, o yeterlilikle ilgili ilerleme veya içselleştirme derecesini ölçmek için kullanılır. Biçimlendirici değerlendirme aşağıdaki şu özellikleri karşılamalıdır.

- Hedef odaklı olmalı ve rutin faaliyetlerden türetilmelidir. Öğrencileri iyi performans göstermeye yönlendirmeli, spesifik, gözlemlenebilir ve ölçülebilir olmalıdır.
- Öğrencileri, bireysel performanslarından sorumlu tutmalıdır.
- Üst düzey düşünme becerisine odaklanmalıdır. Daha spesifik ve biçimlendirici değerlendirmenin çerçevesinden tanımlandığında; öğrenenlerin *Bloom Taksonomisi piramidinin üst basamaklarındaki uygulama, analiz etme, değerlendirme ve sonunda yaratım yapıp yapmadıklarını gözlemlemeyi hedeflemelidir (*Bloom Taksonomisi Kılavuzun, "Metodoloji" başlığı altında detaylandırılmıştır). Bu değerlendirmeler, öğrencilerin kurs sırasında nasıl ve ne öğrendiğini ortaya koyar ve genellikle öğretme ve öğrenmede sonraki adımlar hakkında bilgi verir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

→ ODAP Kapsamında Öğrencilerin Akademik Başarı Açısından Hazır Bulunuşluk Düzeylerinin Belirlenmesi İçin Kullanılan Araçlar: Telafi Ders Programları ve Ön Testler

Bilindiği gibi Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Teknik Destek Projesi'nin özel amacı; kapsamlı bir önleme, müdahale ve telafi modelinin geliştirilmesi ve uygulanması yolu ile ortaöğretim kademesinde devam ve okullaşma oranlarının artırılmasına yönelik çabaların desteklenmesidir.

Söz konusu modelin önemli bileşenlerinden biri akranlarına göre akademik olarak geride kalan öğrencilerin önceki öğrenme deneyimlerinden gelen eksiklerinin tamamlanmasıdır.

Bu kapsamda, öğrencilerin ortaöğretim düzeyinde okuduğunu anlama, matematik ve fen bilimleri (fizik, kimya, biyoloji) alanlarında hedeflenen kazanımları edinmeleri için ön koşul olan kazanımları edinmelerinin sağlanması hedeflenmektedir. Söz konusu hedef doğrultusunda, telafi ders içeriklerinin uygulanmasında görev alacak öğretmenlere yardımcı olması amacıyla okuduğunu anlama, matematik ve fen bilimleri (fizik, kimya, biyoloji) alanlarında otuz ikişer saatlik içerikler oluşturulmuştur. İçerikler, proje kapsamında görev yapan alan uzmanları tarafından geliştirilmiş, öğretmen ve akademisyenlerin katılımıyla gerçekleştirilen çalıştaylarda elde edilen geri bildirimler ve Millî Eğitim Bakanlığı uzmanlarının değerlendirme ve önerileriyle nihai halini almıştır.

Bilgiyi değerlendirmek amacıyla hazırlanan ölçme araçlarında; açık uçlu, çoktan seçmeli, doğru/yanlış, boşluk doldurma soruları bulunmaktadır. Bunlar yazılı uygulama şeklinde hazırlanmış ve sizlerin kullanımına sunulmuştur.

Diğer yandan performansı değerlendirmek için, öğrencinin beklenen görevi doğru, akıcı ve beklenen standartlara uygun yapıp yapamadığını gösteren performans kontrol listeleri kullanılmaktadır. Ayrıca, öğrencinin (bireysel veya gruplar halinde) bir ders, ünite veya konu kapsamında, öğrenme süreci ve/veya ürün çıktılarına ilişkin örnekleri derlemesi ve gerekli yeterlilikleri elde ettiğini gösteren fiziksel veya sanal portfolyolar hazırlaması beklenmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

→ ODAP Kapsamında Öğrencilerin Duygusal ve Sosyal Özellikleri Açısından Hazır Bulunuşluk Düzeyinin Belirlenmesi İçin Kullanılan Araçlar: Okul Eylem Planı İzleme Aracı ve Okul Başarısı Anketi (OBA)

ODAP kapsamında öğrencilerin duygusal ve sosyal özellikleri açısından hazır bulunuşluk düzeylerini değerlendirebilmek için bir ölçme aracı daha hazırlanmıştır.

Öğrencinin okul başarısıyla ilgili özellikleri, tutumu, algılayış biçimi ve içinde bulunduğu yakın çevre hakkında bilgi toplamak için hazırlanan Okul Başarı Anketi (OBA).

Tüm 9. Sınıf öğrencilerine uygulanacak olan OBA, ankete katılan öğrencilerin güçlü ve zayıf yönleri ile yaşam ortamlarını değerlendirecek; hem risk derecesi hem de öğrencilerin mevcut kaynaklarını ölçecektir. Anket sonuçları, risk altındaki öğrencilere uygun yardımı sunabilmek için özel olarak neler yapılabileceği konusunda da önemli bilgiler sağlayacaktır.

Okul Başarısı Anketi (OBA), öğrencilerin akademik başarısıyla ilişkili özellikleri, tutumları ve algılayış biçimi hakkında bilgi edinilmesi için "Avrupa'da Erken Okul Terkinin Azaltılması Projesi"³ (2013-2018) (RESL.eu) kapsamında geliştirilen anketten⁴ dilimize uyarlanmıştır.

Söz konusu ölçek, dört ayrı bölüm ve 14 sorudan oluşmaktadır. Birinci bölüm **öğrencinin ailesi**, ikinci bölüm **öğrencinin okulu**, üçüncü bölüm ise **öğrencinin gelecek beklentilerini** konu almaktadır. Dördüncü bölümde ise "Bu soruların dışında okul yaşantınızı ya da okul başarınızı etkilediğini düşündüğünüz duygu ve düşüncelerinizi belirtiniz" gibi açık uçlu sorular bulunmaktadır.

³ <https://www.uantwerpen.be/en/projects/resl-eu/>

⁴ "Reducing early school leaving: toolkit for schools. How to identify and monitor students and schools in need of additional care and support" by A. Jasińska-Maciażek & H. TomaszEUSka-. Pekała, 2017, Warsaw: Faculty of Education, University of Warsaw. Uyarlama için izin alınmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

“Siz ve Aileniz” Bölümü

OBA, öğrenciler ve ebeveynleri arasındaki etkileşimlerin üç temel yönünün araştırılmasını sağlar.

- Soru A1, öğrencilerin ebeveynlerinden aldıkları sosyal ve duygusal desteğin düzeyini anlamaya çalışır. Özellikle, öğrencilerin ne ölçüde anlaşıldığı, kendileri ile ne ölçüde ilgilenildiği ve hayattaki çeşitli durumlarda öğrencilerin ne ölçüde yardım alabildiğine yönelik algılarını sorgular.
- Soru A2, eğitim sürecinde ebeveyn desteğiyle ilgilidir. Örneğin, ders çalışma hakkında çocukla konuşma, çocuğun ders çalışmayla ilgili davranışını izleme ve hayatta başarılı olmak için eğitimin önemini vurgulama gibi alanlardaki aile desteği anlaşılmasına çalışılır.
- Soru A3, ebeveyn kontrolü ve gözetimi ile alakalıdır.
- Soru A4, ebeveynlerin öğrencinin eğitim hayatına ilişkin beklentilerine yönelik öğrencinin algısını sorgular.

“Okulda” Bölümü

OBA'nın bu kısmı, öğrencilerin kendilerini okula ait hissetmeleri, iyilik hâlleri ve okuldaki işlevsellikleri gibi oldukça önemli değişkenler hakkında bilgi edinilmesini sağlar.

- Soru B1, öğrencilerin okula aidiyet duygusunu ele almaktadır.
- Soru B2 öğrencilerin eğitim almayı ne ölçüde önemli gördüklerini ve eğitimin hayatta başarılı olma şanslarını ne ölçüde artırdığını düşündüğünü değerlendirmektedir.
- Soru B3, öğrencinin akademik benlik kavramıyla ilgilidir. Soru B4, öğrencilerin okulda öğretmenlerinden aldıkları sosyal desteğin düzeyini ölçmeyi amaçlar.
- Soru B5, sınıftaki öğrenme ortamı, özellikle disiplin sorunları ile ilgilidir.
- Soru B6, öğrencinin okulda akran zorbalığı mağduru olma düzeyini ve bu konudaki hislerini değerlendirmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

“Geleceğe Dair Planlarınız ve İstekleriniz” Bölümü

C1 ve C2 soruları, bir öğrencinin eğitimle ilgili istek ve beklentilerinin düzeyini belirlemek için gerekli bilgileri toplamayı amaçlamaktadır.

- Soru C1, öğrencilerin eğitimleri ile ilgili hedeflerini, okul personeli ve ebeveynlerinin beklentileri ile yakından ilişkili olarak değerlendirmektedir.
- Soru C2, Öğrencilerin eğitimleri ile ilgili beklentilerini, uygun eğitime yönlendirilmeleri ve mesleki seçimleri ile ilişkili olarak değerlendirmektedir.
- C3 ise açık uçlu bir sorudur. Puanlamaya katılmaz. Ancak, bu soruya verdiği yanıt öğrencinin geleceğe dönük plan/beklentisi olduğuna dair önemli ipucu sa“Okula Dair Duygu ve Düşünceleriniz” Bölümü

D1 açık uçlu bir sorudur: “Bu soruların dışında okul yaşantınızı ya da okul başarınızı etkilediğini düşündüğünüz duygu ve düşüncelerinizi belirtiniz.” sorusuna yanıtlar alınır.

Bu ölçümler, öğrencilerin okul katılımını ve destek ağlarını daha iyi görebilmek için gereklidir.

Okul Başarısı Anketi Uygulama Yönergesi

- Anket öğrencilere bireysel olarak veya grup hâlinde uygulanabilir. Bununla birlikte her öğrenci anketi bağımsız ve bireysel olarak Erken Uyarı Sistemi üzerinden doldurmalıdır.
- Okul Başarısı Anketi, öğrencilerin güvendiği ve uygulama protokolü hakkında bilgi sahibi bir öğretmen/okul rehber öğretmeni tarafından sessiz ve sakin bir ortamda (örneğin, sınıf) uygulanmalıdır.
- Anketin yönergesi verildikten sonra; öğrencilere verdikleri cevapların gizli tutulacağı, diğer öğretmenler, veliler, sınıf arkadaşları veya herhangi başka biri ile paylaşılmayacağı bilgisi verilmelidir.
- Öğrencilere, ilgili alana isim, soy isim ve sınıf bilgilerini yazmaları hatırlatılmalıdır.
- Öğrencilere, ihtiyaç duydukları kadar süre verilmelidir ancak anketi tamamlamanın genellikle 15 dakika sürdüğü de hatırlatılmalıdır.
- Sorulara nasıl cevap verileceğine dair yönergeler verildikten sonra öğrenciler anketleri doldurmaya başlayabilir.
- Okul Başarısı Anketi, Erken Uyarı Sistemi tarafından puanlandıktan sonra öğrenci bazlı elde edilen risk puanı EUS’nde bulunan OBA Risk Puanı alanına sistem tarafından aktarılacaktır. Bu risk puanının sistemde yer aldığından emin olunmalıdır.

ÖNEMLİDİR: Okul Başarısı Anketi uygulanmadan önce öğrencinin velisinden onay alınmalıdır. Veli Onay Formu, bu kılavuza ek olarak sunulmuştur.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

➔ ODAP Kapsamında Öğrencilerin Sosyal Çevresine Yönelik Risklerinin Belirlenmesi İçin Kullanılan Araç: Öğrenci Sosyal Çevre Bilgi Formu

ODAP kapsamında öğrencilerin, sosyal çevre özellikleri açısından içinde buldukları risk düzeyini değerlendirebilmek amacıyla hazırlanmış bir bilgi formudur.

Formda; Öğrenciye Ait Bilgiler, Öğrencinin Velisine Ait Bilgiler, Anne Babaya Ait Bilgiler, Eve Ait Bilgiler, Okul Yaşamına Ait Bilgiler olmak üzere toplam 5 bölüm bulunmaktadır.

Form, okulların Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik öğretmenleri tarafından, okulun açıldığı ilk haftalarda uygulanan MEB Öğrenci Bilgi Formunun genişletilmiş bir versiyonudur.

Öğrenci Sosyal Çevre Bilgi Formu, okuldaki rehber öğretmen tarafından sessiz, sakin bir ortamda aşağıdaki yönerge doğrultusunda uygulanacaktır.

Sosyal Çevre Bilgi Formu Uygulama Yönergesi

- Öğrencilere bireysel olarak uygulanması gereken bir bilgi formudur.
- Sosyal Çevre Bilgi Formunda; öğrencinin demografik bilgileri ve sağlık durumu, anne babaya ait bilgiler, veliye ait bilgiler, öğrencinin yaşadığı evin fiziki koşulları ile okul yaşamına ait bilgilerin yer aldığı toplam 5 bölüm bulunmaktadır.
- Formun öğrenciye uygulanma süresi yaklaşık 15 dakikadır.
- Sosyal Çevre Bilgi Formu, okulun psikolojik danışmanı tarafından sessiz ve sakin bir ortamda (örneğin, sınıf, okul rehberlik servisi vb.) uygulanmalıdır.
- Form öğrenciye verildikten sonra, bu forma vereceği cevapların öğrenci dosyasında saklanacağı; veliler, sınıf arkadaşları veya okul dışından herhangi başka biri ile paylaşılmayacağı bilgisi verilmelidir.
- Öğrenciye ihtiyaç duyduğu kadar süre verilmelidir ancak formu tamamlamanın yaklaşık 15 dakika sürdüğü de hatırlatılmalıdır.
- Öğrencinin verdiği yanıtları içeren form, okul rehberlik servisinde rehber öğretmenin uygun göreceği bir klasörde saklanmalıdır.
- Öğrencinin EUS üzerinden hesaplanan risk puanı/risk alanları netleştikten sonra bu formun sonuçlarıyla ilgili genel bilgi, hassas bilgi yöneticisi sıfatıyla okulun rehber öğretmeninden sözlü olarak alınmalıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

➔ ODAP Kapsamında Öğrencilerin Sosyal Medya Yoluyla Geliştirdiği Bireysel Özelliklerinin Belirlenmesi İçin Kullanılan Araç: Sosyal Medya Tutum Ölçeği Uygulama Formu

Lise gençlerinin eğitim süreçlerine, öğretmenlerine, ailesine ve arkadaşlarına karşı sosyal medya yoluyla geliştirdikleri tutumu ölçmek, yeni nesli tanımak için önemli bir gereklilik olarak görülmektedir. Bu bağlamda ODAP kapsamında; hedef grubu oluşturan öğrencilerin aktif kullanıcısı olduğu sosyal medya araçlarının, toplumsal yaşam, aile ve arkadaşlarına karşı geliştirdikleri tutumu belirlemek amacıyla Sosyal Medya Tutum Ölçeği uygulanacaktır. Uygulama sonrası elde edilecek veriler, öğrencinin risk düzeyi hakkında fikir verecektir.

Sosyal Medya Tutum Ölçeği: Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını tespit etmek amacıyla Argın (2013) tarafından geliştirilmiş 23 maddelik bir ölçektir⁵. Sosyal Medya Tutum Ölçeğinin (SMTÖ) Alpha değeri 0,85 olarak hesaplanmıştır. Bu ölçek gençlerin son yıllarda yoğunlukla zamanlarını geçirdikleri, bir yaşam alanına dönüşen sosyal medya kullanımlarının onların ailesine, arkadaşlarına, öğretmenlerine ve derslerine karşı tutumlarını nasıl etkilediğini gözlemek amacıyla hazırlanmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizleri Argın (2013) tarafından uzman onayı alınarak gerçekleştirilmiştir.

Beşli Likert tipinde (Kesinlikle Katılıyorum-Katılıyorum-Kararsızım-Katılmıyorum-Kesinlikle Katılmıyorum), 6'sı olumsuz 17'si olumlu olmak üzere toplam 23 maddeye sahip ölçek, 4 faktörden (paylaşım ihtiyacı, sosyal yetkinlik, sosyal izolasyon ve öğretmenlerle ilişki) oluşmaktadır.

Sosyal Medya Tutum Ölçeği, öğrencilerin güvendiği ve uygulama protokolü hakkında bilgi sahibi bir öğretmen/okul rehber öğretmeni tarafından, aşağıdaki yönerge doğrultusunda uygulanacaktır.

5 Otrar, M., Argın, F.S. (2015), Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal of Research in Education and Teaching), Şubat 2015 Cilt:4 Sayı: 1 Makale No: 37
ISSN: 2146-9199

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Sosyal Medya Tutum Ölçeği Uygulama Yönergesi

- Ölçek, öğrencilere bireysel olarak veya grup hâlinde uygulanabilir. Bununla birlikte her öğrenci ölçeği bağımsız ve bireysel olarak Erken Uyarı Sistemi üzerinden doldurmalıdır.
- Sosyal Medya Tutum Ölçeği, öğrencilerin güvendiği ve uygulama protokolü hakkında bilgi sahibi bir öğretmen/okul rehber öğretmeni tarafından sessiz ve sakin bir ortamda (örneğin, sınıf) uygulanmalıdır.
- Ölçek yönergesi verildikten sonra; öğrencilere verdikleri cevapların gizli tutulacağı, diğer öğretmenler, veliler, sınıf arkadaşları veya herhangi başka biri ile paylaşılmayacağı bilgisi verilmelidir.
- Öğrencilere, ilgili alana isim, soy isim ve sınıf bilgilerini yazmaları hatırlatılmalıdır.
- Öğrencilere, ihtiyaç duydukları kadar süre verilmelidir ancak ölçeği tamamlamanın genellikle 15 dakika sürdüğü de hatırlatılmalıdır.
- Sorulara nasıl cevap verileceğine dair yönergeler verildikten sonra öğrenciler ölçeği doldurmaya başlayabilir.
- Sosyal Medya Tutum Ölçeği, Erken Uyarı Sistemi tarafından puanlandıktan sonra öğrenci bazlı elde edilen risk puanı EUS'nde bulunan Sosyal Medya Tutum Ölçeği Risk Puanı alanına sistem tarafından aktarılacaktır. Bu risk puanının sistemde yer aldığından emin olunmalıdır.

ÖNEMLİDİR: Sosyal Medya Tutum Ölçeği uygulanmadan önce öğrencinin velisinden onay alınmalıdır. Veli Onay Formu, bu kılavuza ek olarak sunulmuştur.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

➔ Bilişsel, Sosyal ve Duygusal Alanlarda Öğrenci Hazır Bulunuşluk Düzeyinin Belirlenmesi İçin Geliştirilen Araçların Dayandığı Teorik Altyapı: Bloom Taksonomisi

İnsanı toplumsal bir varlık yapan ve onu diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerden biri öğrenme yeteneğine sahip olmasıdır. Doğduğu zaman bilinçli davranış göstermeyen insanoğlu, yaşaması için gerekli olan tüm davranışları çevrenin etkisi ve doğuştan sahip olduğu güçlerin yardımı ile öğrenmektedir (Fidan ve Erden, 1992). Bu bağlamda öğrenme ile ilgili birçok tanım yapılmaya çalışılmıştır. Bu tanımlamalardan bazılarının öğrenme ürününe bazılarının da öğrenme sürecine bağlı yapıldığı dikkat çekmektedir.

Öğrenme ürünü odaklı tanım yapan Ertürk (1972) öğrenmeyi “yaşantı ürünü ve nispeten kalıcı izli davranış değişmesi” şeklinde, öğrenme süreci odaklı tanım yapan Binbaşıoğlu (1982) da öğrenmeyi, “bireyin olgunlaşma düzeyine göre yaşantıları aracılığıyla ya da çevresiyle etkileşimi sonucunda yeni davranışlar kazanması ya da eski davranışlarını değiştirmesi süreci” olarak tanımlamaktadır. Öğrenme konusunda çeşitli tanımlar yapılmasına karşın en geniş anlamda öğrenme; yaşantı, eğitim ve öğretim yoluyla bireyde meydana gelen nispeten kalıcı davranış değişikliği olarak tanımlanabilir.

Genel olarak öğrenmeler bilişsel, duyuşsal ve devinişsel (psiko-motor) olmak üzere üç alanda sınıflandırılmaktadır. Bilişsel öğrenme alanı, daha çok zihinsel etkinlikler yoluyla sahip olduğumuz ve edindiğimiz öğrenmeleri kapsamaktadır. Duyuşsal alanla ilgili öğrenmeler daha çok his, ilgi, kaygı, tutum, heyecan, korku, sevgi gibi duygularla ilgili davranışları kapsamaktadır. Devinişsel öğrenme alanı ise değişik organlarımızın ve reflekslerimizin uyum içinde belli bir amaç doğrultusunda kullanılmasını gerektiren davranışların elde edilmesini kapsamaktadır (Baki, 2008; Sönmez, 2004).

Bilindiği gibi öğretim programları genellikle hedefler, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme olmak üzere dört temel öğeden oluşmaktadır. Bu öğeler arasında dinamik bir ilişki söz konusu olup bu öğelerdeki bir değişiklik diğer öğeleri doğrudan etkilemektedir. Bu temel öğelerden hedefler, ilk öge olması bakımından ayrı bir öneme sahiptir. Bu nedenle hedeflerin doğru belirlenmesi, belirlendiği şekilde öğrenciye kazandırılmaya çalışılması, ölçmeye yol göstermesi ve değerlendirme ölçütü olarak kullanılması tutarlı bir öğretim programı için bir zorunluluktur (Bümen, 2006).

ODAP kapsamında hazırlanan telafi ders programları ile bu programların tamamlayıcısı olan ölçme araçları bu bakış açısı ve Bloom Taksonomisi'ni kullanarak geliştirilmiştir.

Genel anlamda taksonomi, varlıkların basitten karmaşığa ve birbirinin ön koşulu olacak şekilde aşamalı olarak sınıflandırılması anlamına gelmektedir. Program geliştirmede taksonomi, istendik davranışların/kazanımların basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta, birbirinin önkoşulu olacak şekilde aşamalı sıralanması anlamına gelmektedir (Sönmez, 2004).

Bu bağlamda, aralarında yatay ve dikey olarak sıkı bir ilişki olan öğrenilmiş davranışların sınıflandırılmasında taksonomi kullanılmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Bloom'un bilişsel öğrenme alanına yönelik geliştirmiş olduğu taksonomi bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme olmak üzere altı basamaktan oluşmaktadır (Bloom, 1956). Bloom taksonomisi hiyerarşik olup düşük zihinsel düzeyden yüksek zihinsel düzeye doğru ilerlemektedir. Bu basamaklardan bilgi, kavrama ve uygulama basamakları temel beceriler olarak tanımlanırken, analiz, sentez ve değerlendirme basamakları üst düzey düşünme becerileri olarak görülmektedir (Birgin, O. 2016).

Eğitimin amaçlarını bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olarak ilk sınıflandıran, Benjamin Bloom ve arkadaşları (Doğanay & Sarı 2007), taksonominin mevcut hali ihtiyaçları karşılamada yetersiz kalmaya başlayınca 2001 yılında taksonomiye yenilenmişlerdir. Yenilenen taksonomi, modern zamanın anlayışına uyum sağlayacak şekilde güncellenmiş ve dünyanın her yerinde kullanılmaya başlamıştır (Tutkun et al. 2015). Bu yenilenme ile eğitimcilerin dikkati yeniden taksonomiye yönelmiş ve 1956 ile 2001 yılları arasında dünyada yaşanan gelişmeler; psikolojiden, eğitim ve öğretime kadar pek çok alana yansıdığı için güncel araştırma sonuçları/veriler taksonomiyle birleştirilmiştir (Bümen, N.T., 2006).

Bloom her öğrencinin algısının farklı olduğunu okullarda ve toplu eğitim verilen yerlerde bu farklılığın etkisini en aza indirmek ve bunu öğrenci, aile ve toplum için faydalı hale getirmek için çalışmıştır. Taksonominin temel amacı; öğrencinin algısını etkileyen kişisel farklılıkları göz önünde bulundurarak, eğitimin niteliğini kontrol altına almaktır. Ek süre ve çaba ile her öğrencinin öğrenmesi ya da istenilen düzeye ulaşmasının mümkün olduğunu savunmuştur. Bunun için 3 temel değişken vardır. Bunlar; 1.Öğrenci nitelikleri 2.Öğretim hizmetinin niteliği 3.Öğrenme ürünleridir. Bloom'a göre bir hedef, tek bir alanla ilgili olarak ortaya çıksa da gerçekte Bilişsel, Duyuşsal ve Psikomotor olmak üzere üç alanın birbiriyle bağlantısı söz konusudur. Bloom'un taksonomisinde Bilişsel alan; düşünce, zihinsel etkinlikler, yorum yapma gibi davranışları içerir. Duyuşsal alan; duyarlılık, inanç, tutum, ilgi, dünya görüşüne sahip olma gibi içsel davranışları içerir. Psikomotor alan; hareket, spor, kaslarla ilgili beceri gerektiren davranışları içerir (ZORLUOĞLU, S. L., GÜVEN, Ç., & KORKMAZ, Z. S. (2017).

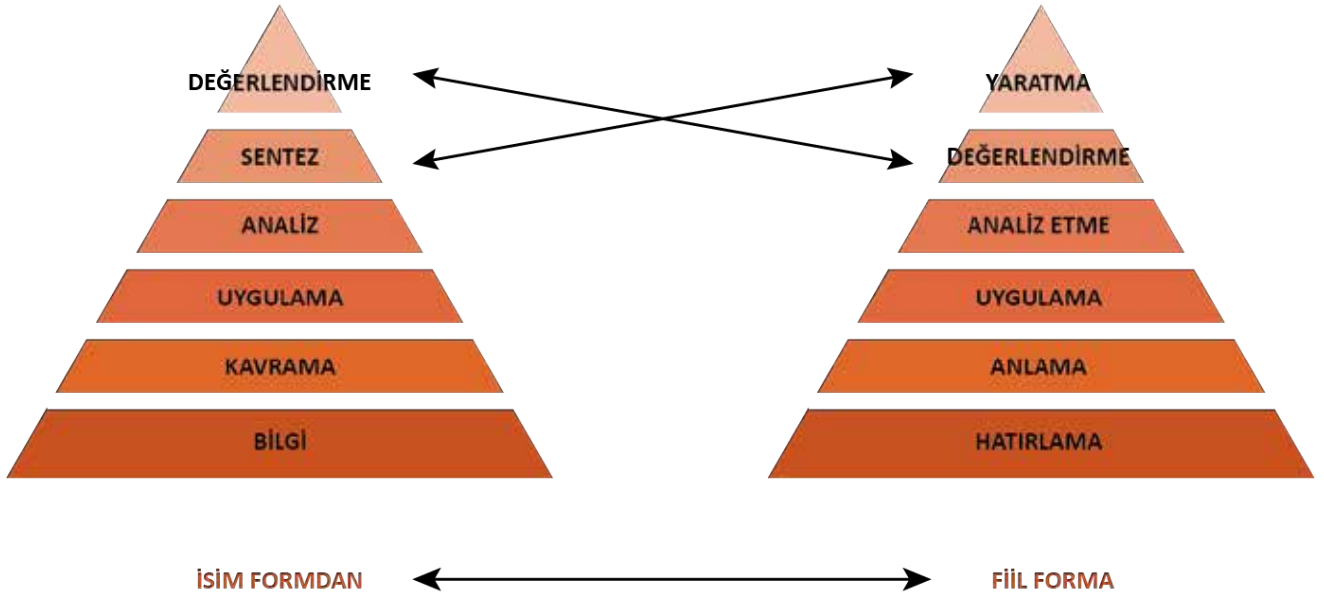

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

İnsanın zihinsel süreçlerinin ele alındığı ve ODAP telafi ders içerikleri ile ölçme araçlarında güçlendirilmesi hedeflenen bilişsel alan gelişimi, aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi 6 basamakta gerçekleşmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Bir eğitim sürecinde kademeli olarak amaç, öğrencinin değerlendirme basamağına ulaşmasını sağlamaktır. 6 Basamağın detay bilgisi ile örnek davranışlara aşığıdaki bölümde yer verilmiştir.

Bilgi

Bireyin temel kavramları, ilkeleri, olayları, terimleri, yöntemleri bilmesi, tanınması, hatırlaması ve ezbere söylemesi gibi bilişsel süreçleri kapsar.

Örnekler

- Matematik dört işlem bilgisine sahip olma.
- Felsefe dersinde akımlarla ilgili temel sınıflamaları hatırlama.
- Kurtuluş savaşı ile ilgili tarihleri söyleme.
- Coğrafya dersinde bölgelerin adını sayma.
- Program geliştirme ile ilgili kavramların tanımını bilme.
- Kamu yardım programlarının gelişimine yol açan ana eğilimleri bilme.
- Kültür kavramı ile ilgili belli başlı kuramları hatırlayabilme.

Kavrama

Bilgi düzeyinde kazanılmış kavramların özümsemesi, kendine mal edilmesi, anlamının yakalanması, yorumlanması, bir durumdan başka bir duruma çevirme, geleceğe yönelik kestirimde (öteleme) bulunma, bilgiyi kendi cümleleriyle ifade etmek gibi süreçleri kapsar. Anlamanın en alt basamağını oluşturur.

Örnekler

- Türkiye'deki yağış durumuna ilişkin bilgileri grafiğe dönüştürebilme yeteneği.
- Nüfus artışıyla ilgili geleceğe dönük çıkarımda bulunabilme.
- Anne sütünün yararlarını farklı örneklerle açıklama.
- Matematikte kelimelerle ifade edilmiş bir bilgiyi, diğer sembollerle dile getirebilme gücü.
- Yabancı bir dilde verilen bir cümleyi Türkçeye çevirebilme.
- Verilen bir ilkeyi kendi cümleleriyle açıklayabilme.
- Verilen bir toplumsal olgunun, gelecekte alabileceği durum hakkında öteleme yaparak, durumu gerekçeleriyle açıklayabilme.
- Okuduğu metne uygun bir başlık bulma.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Uygulama

Öğrencinin kavrama düzeyindeki öğrenmelerine dayanarak; yeni problemleri çözüme ulaştırmayı, bilgileri işlemlere uygulaması, hesaplaması, yapıp göstermesi gibi süreçlerden oluşur. Bu basamak, bir takım soyutlamaları somut bir biçime dönüştürme ve/veya somut olarak yapıp gösterebilme özelliğini içerir.

Örnekler

- Dört işlemle ilgili bir problemi çözme.
- Bilimsel yöntemleri kullanarak ödev yapma.
- Fizikte kuvvet konusuyla ilgili problemleri çözme.
- Tasarlanmış modellere göre bir elbise dikme.
- Kadavra üzerinde kas ve kemik çeşitlerini gösterme.
- İlk yardım dersinde aldığı bilgileri, spor yaralanmalarında kullanma.
- Düzeyine uygun bir metni dil kurallarına uygun olarak okuma.
- Yeni öğrendiği İngilizce kelimeleri bir İngiliz'le iletişim kurmak için kullanabilme.

Analiz

Parçalara ayırma, parçalar arasındaki ilişkileri bulma, bütünü oluşturan ilke ve kuralları tahlil etme, benzerlik ve farklılıkları ortaya koyma gibi süreçlerden oluşur. Bu aşamada tümünden gelim önemlidir.

Örnekler

- Bir cümleyi doğru olarak öğelerine ayırabilme.
- Çevre kirliliğine yol açan nedenleri ortaya koyma.
- Değişmenin olumlu ve olumsuz yönlerini tespit etme.
- Aile ve toplum arasındaki ilişkileri belirleyebilme.
- Avrupa birliğinin ortaklık ilkelerini belirleyebilme.
- Olguları, hipotezlerden ayırabilme.
- Sağlıkla ilgili kuramları uygun başlıklar altında sıralayabilme.
- Bir propaganda afişinde yer alan biçim ve örüntüleri fark edebilme.
- Giyim atölyesinde kullanılan araçları niteliklerine göre sınıflayabilme.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Sentez

Öğeleri, parçaları belli ilişki ve kurallara göre birleştirip yeni bir bütün oluşturma ve özgün fikirlere ulaşabilme. Bu basamakta, üretme, buluş, icat ve yaratıcılık ön plandadır.

Örnekler

- Bir öğrencinin turizm konusunda özgün bir kompozisyon yazması.
- Öğretimde planlama ve değerlendirme dersi ile ilgili yeni bir sınav tekniği hazırlama.
- Kültür konusunda orijinal bir makale yazma.
- Eğitim sisteminin sorunlarına yeni çözüm önerileri getirebilme.
- Deniz kirliliğini önlemek için projeler tasarlayıp geliştirebilme.
- Demokrasinin, insan hayatındaki önemini kendine has bir üslup kullanarak açıklayabilme.
- Çeşitli durumlara uygun öğretici fıkralar üretebilme.
- İletişim sürecinde kullanılabilecek yeni bir yazı stili icat etme.
- Bir matematik problemini çözebilmek için yeni ve kısa bir formül önerebilme.

Değerlendirme

Bir ürünü, bir görüşü iç ve/veya dış ölçütlere göre eleştirme, takdir etme ve sonuç çıkarma, özetleme, destekleme, yargılama, tutarsızlıkları gösterme gibi süreçlerden oluşur. Bireyin değerlerinin farkında olması, haklıyı haksızdan ayırt etmesi gibi kazanımları ortaya koyar.

Örnekler

- Bir kitabı belirli (kabul görmüş) kriterlere göre eleştirebilme.
- Kişinin gelişim düzeyine uygun bir yazıyı, makale kurallarına göre değerlendirebilme.
- Bir ders programını belli ölçülere göre yargılama veya onaylayabilme.
- Bir sanat eserini renk uyumu, desen yapısı gibi özellikleriyle takdir edebilme.
- İyi bir sınavda bulunması gereken temel ilkeleri tartışabilme.
- Sağlık alanında hüküm süren bir takım yanlış inanışları eleştirebilme.
- Bir makalede dile getirilen örnekleri, iç tutarlılık açısından yorumlayabilme.
- Bir davranışla ilgili olarak ileri sürülen gerekçeleri, haklılık ölçütlerine göre takdir edebilme.
- Sosyal bilgiler dersi ile ilgili temel ürün ve süreçleri, belirli ölçütlere göre değerlendirebilme.
- Bir müzik parçasındaki söz ve melodi bütünlüğünü takdir edebilme.
- Bir kitapta geçen önemli olayları ana hatları ile özetleyebilme.
- Yapılan bir inceleme gezisinin yararlı olup olmadığını, gezi planına göre özetleyebilme.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Örneklerden de anlaşılacağı gibi Bloom Taksonomisi, öğrencileri sadece sınıf ortamında karar alma konusunda değil; günlük hayatlarında gereken temel becerileri geliştirmeleri konusunda da desteklemeyi hedeflemektedir.

Yenilenen Bloom Taksonomisi kullanılarak hazırlanan telafi içerikleri, ölçme araçları ve Okul Başarısı Anketi (OBA), öğrenci hazır bulunuşluğunu mevcut halinden; önce temel beceriler düzeyine çıkarmayı, ardından da üst düzey düşünme becerileri için altyapı oluşturmasını sağlamak suretiyle geliştirmeyi hedefleyecek bir altyapıda hazırlanmıştır.

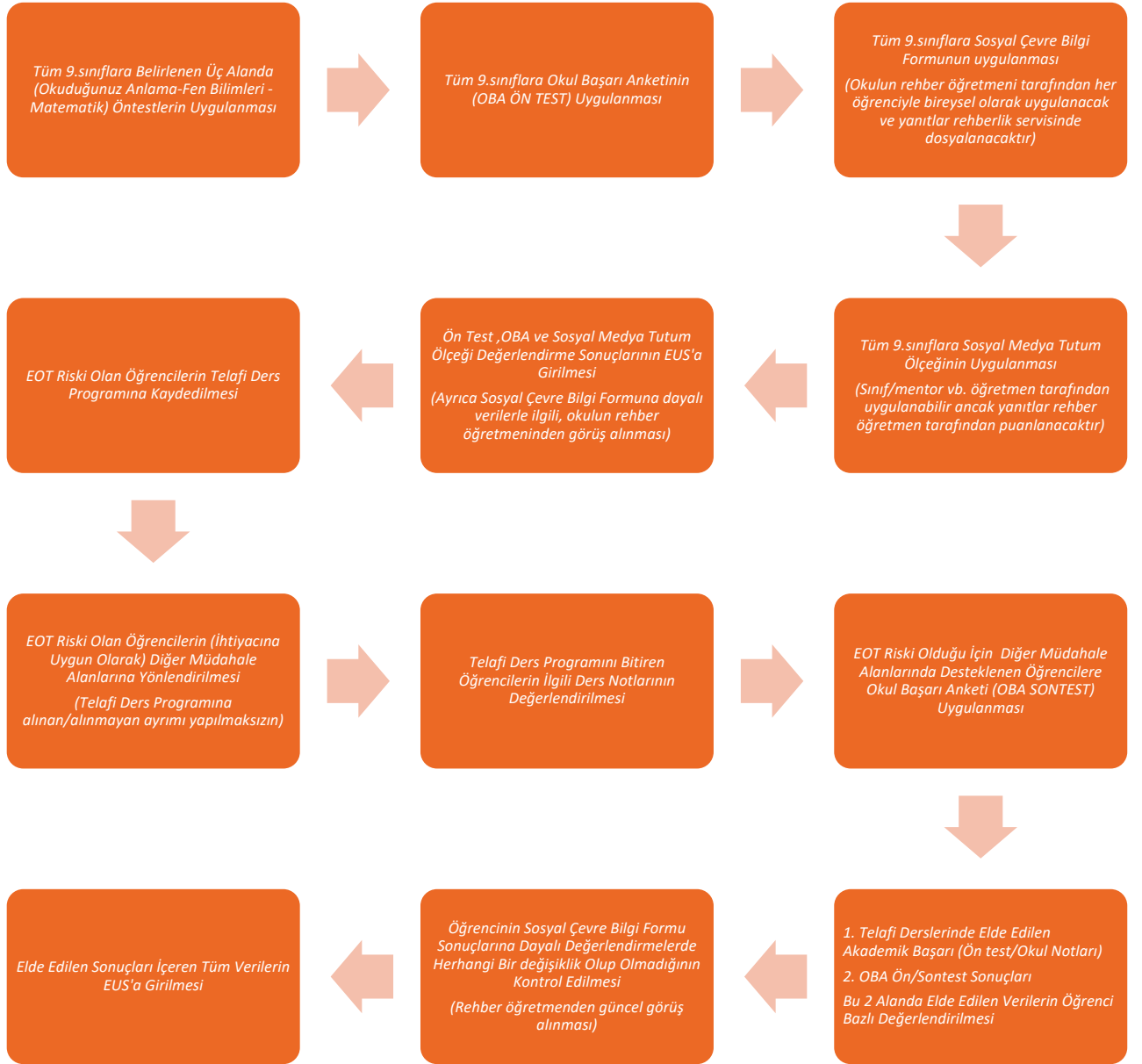

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

➔ ODAP Pilot Okullarında Öğrencilerin Hazır Bulunuşluk Düzeyini Belirlemek için Kullanılan Ölçme Araçlarını Uygulama Süreci

Kılavuzun ilgili alanlarında arka plan ve metodolojisi verilen ölçme araçlarının, uygulama şeması ise aşağıda aktarılmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Ne: Proje kapsamında tüm pilot okullara Fen Bilimleri (Fizik, Kimya, Biyoloji) , Matematik ve Okuduğunu Anlama alanlarında her biri ilgili alandaki uzman ekiplerince hazırlanmış tanı testleri sunulmaktadır.

Neden: Bu ölçme araçları akademik desteğe ihtiyaç duyan ve telafi derslerine katılacak öğrencileri tespit etmek için kullanılacaktır.

Nasıl: Ölçme araçlarının dijital nüshaları pilot okullara sağlanacaktır. Telafi derslerinin etkisini değerlendirmek üzere derslerden önce ve sonra ön ve son testler uygulanacaktır. Ön testler aynı zamanda hazır bulunuşluk düzeyi testleri olarak da değerlendirilecektir. Okullar testleri uygulayacak, bunları puanlayacak ve verileri Erken Uyarı Sistemi'ne girecektir. Okullara ayrıca Duyuşsal Alan için de ölçme aracı (OBA) sağlanacaktır ve okullar 9. sınıf öğrencilerinin duyuşsal alandaki hazır bulunuşluk düzeylerini de ölçecektir. Buna ek olarak eğitim yılının ilk birkaç haftası içinde bütün 9.sınıflara “Sosyal Çevre Bilgi Formu” ve “Sosyal Medya Tutum Ölçeği” uygulanacaktır.

Kim: Ön testler ve OBA okul açıldığında tüm 9.sınıflara uygulanacaktır. Değerlendirme sonuçlarına göre akademik desteğe ihtiyacı olanlar telafi ders gruplarına alınacak, telafi derslerine katılıp katılmadıkları bir kriter oluşturmaksızın sosyal ve duygusal desteğe ihtiyaç duyan öğrenciler ise (OBA, Sosyal Medya Tutum Ölçeği ile rehber öğretmenden alınacak görüş doğrultusunda Sosyal Çevre Bilgi Formu değerlendirme sonuçları doğrultusunda, ODAP'ın diğer müdahale alanlarına yönlendirilecektir.

Bkz.

ODAP kapsamında öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi için hazırlanan ölçme araçları ve bu araçların uygulama pratikleriyle ilgili daha fazla bilgi edinmek için aşağıdaki dokümanları incelemeniz önerilmektedir.

- ODAP Masa Başı İncelemesi ve Karşılaştırma Çalışması
- ODAP Entegre Modeli Uygulama Kılavuzu
- EUS Uygulama Kılavuzu
- Telafi Dersleri İçin Öğretmen Kılavuzları
  - Telafi Dersleri Türkçe Okuduğunu Anlama Öğretmen Kılavuzu
  - Telafi Dersleri Matematik Öğretmen Kılavuzu
  - Telafi Dersleri Biyoloji Öğretmen Kılavuzu
  - Telafi Dersleri Fizik Öğretmen Kılavuzu
  - Telafi Dersleri Kimya Öğretmen Kılavuzu

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Kaynakça

Akademik Kaynaklar

- Arđın, F. S. (2013). Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Birgin, O. (2016), Bloom Taksonomisi, E.Bingölbali, S.Arslan & İ.Ö. Zembat (Edit), Matematik Eğitiminde Teoriler (SS:839-860), Ankara: Pegem Akademi. https://www.researchgate.net/profile/OsmanBirgin/publication/320517670_Bloom_Taksonomisi/links/59e99ea6a6fdccfe7f0399bc/Bloom-Taksonomisi.pdf
- Bümen, N.T., Program Geliştirmede Bir Dönüm Noktası: Yenilenmiş Bloom Taksonomisi (A Revision of the Bloom's Taxonomy: A Turning Point in Curriculum Development) Eğitim ve Bilim, 2006, Çili 31, Sayı 142 (3-14), Education and Science 2006, Vol. 31, No 142 (3-14), Ege Üniversitesi <http://213.14.10.181/index.php/EB/article/view/837>
- Hendron, M. C. (2011). School refusal behavior: The relationship between functions and symptom sets (Doctoral dissertation, University of Nevada, Las Vegas). <https://www.proquest.com/openview/021a5bfba8777059d0b9e76d6eb6425d/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750>
- Korkut, K. (2016). Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Yoluyla Geliştirdiği Tutumlar (Sakarya/Kaynarca Örneği) (Doctoral dissertation, Sakarya Üniversitesi (Turkey)) <https://www.proquest.com/openview/692e0761f5f5ea36fc61d87b76f35855/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2026366&diss=y>
- Otrar, M., Arđın, F.S. (2015). ÖĞRENCİLERİN SOSYAL MEDYAYA İLİŞKİN TUTUMLARINI BELİRLEMEYE YÖNELİK BİR ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal of Research in Education and Teaching), Cilt:4 Sayı: 1 Makale No: 37 ISSN: 2146-9199
- YORĞUN, A., Lise Öğrencilerinde Okul Terki Riskinin İncelenmesi, INVESTIGATION OF SCHOOL DROP OUT AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS, Yayımlanmamış doktora tezi Hacettepe Üniversitesi <https://openaccess.hacettepe.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11655/1827/1afc7304-73a4-4949-a31c-e07a531a7131.pdf?sequence=1>
- ZORLUOĞLU, S. L., GÜVEN, Ç., & KORKMAZ, Z. S. (2017). Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre analiz örneği: 2017 taslak ortaöğretim kimya dersi öğretim programı. Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi, 7(2), 467-479. <http://openaccess.artvin.edu.tr/xmlui/handle/11494/4176>

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

ÖğRENCİ SOSYAL ÇEVRE BİLGİ FORMU

ÖğRENCİYE AİT BİLGİLER	
Adınız Soyadınız	
Okulunuz	
Sınıfınız/Numaranız	/
Doğum Yeri/Doğum Tarihiniz	/
Adresiniz	
Kan Grubunuz	
Boy ve Kilonuz	Boy ( ) Kilo ( )
Herhangi bir Őeye karşı alerjiniz var mı?	
Sürekli bir hastalığınız var mı? Varsa nedir?	
Sürekli kullandığınız ilaç ve tıbbi cihaz var mı? (Varsa)Nedir?	
Hastalık yüzünden okula gidemediğiniz herhangi bir dönem oldu mu?	
Herhangi bir engel durumunuz var mı? (Varsa)Nedir?	

ÖğRENCİNİN VELİSİNE AİT BİLGİLER	
Adı Soyadı	
Yakınlığı	
Telefon Numarası	
Eğitim Durumu	
Mesleği	

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

ANNE BABAYA AİT BİLGİLER

<i>Babanızın Yaşı:</i>	
<i>Babanız</i>	<i>Sağ ( ) Ölü ( )</i>
<i>Babanız Öz mü, üvey mi?</i>	<i>Öz ( ) Üvey ( )</i>
<i>Anne baba ayrı mı, birlikte mi?</i>	<i>Ayrı ( ) Birlikte ( )</i>
<i>Babanızın İş adresi</i>	
<i>Babanızın Öğrenim durumu</i>	
<i>Babanızın Mesleği ve işi nedir?</i>	
<i>Babanın Kronik rahatsızlığı var mı?</i>	<i>Var ( ) Yok ( )</i>
<i>Annenizin Yaşı</i>	
<i>Anneniz</i>	<i>Sağ ( ) Ölü ( )</i>
<i>Anneniz Öz mü, üvey mi?</i>	<i>Öz ( ) Üvey ( )</i>
<i>Annenizin Mesleği ve işi nedir?</i>	
<i>İş adresi</i>	
<i>Annenizin Öğrenim durumu</i>	
<i>Annenin Kronik rahatsızlığı var mı?</i>	<i>Var ( ) Yok ( )</i>

EVE AİT BİLGİLER

<i>Eviniz kira mı? Kendinizin mi?</i>	
<i>Eviniz kaç odalı?</i>	
<i>Kendinize ait bir odanız var mı?</i>	
<i>Evinizde (siz hariç) kaç kişi yaşıyor?</i>	
<i>Evde ders çalışmakta güçlük çekiyor musunuz? Neden?</i>	

OKUL YAŞAMINA AİT BİLGİLER

<i>En sevdiğiniz derslerin adını yazınız.</i>	
<i>En az sevdiğiniz derslerin adını yazınız.</i>	
<i>Okulda ders dışı etkinliklere katılmayı sever misiniz? (Evet ise) Ne tür etkinliklere?</i>	
<i>Kitap okuma alışkanlığınız var mı?</i>	
<i>Boş zamanlarınızda en keyif aldığınız uğraşınız nedir?</i>	
<i>Dersleri anlamakta güçlük çekiyor musunuz? Yanıtınız evet ise sizce bunun nedeni ne?</i>	
<i>Hangi mesleği seçmeyi düşünüyorsunuz?</i>	
<i>Arkadaşarımla .....iletişim kuralım.</i>	<i>Kolayca ( ) Orta ( ) Güçlkle ( )</i>
<i>Başka eklemek istedikleriniz varsa bu bölüme yazabilirsiniz.</i>	

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

SOSYAL MEDYA TUTUM ÖLÇEĞİ

Sevgili öğrenciler;

Bu ölçek; sizlerin sosyal medya kullanımınıza ilişkin tutumlarınızı ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıda araştırma konusu ile ilgili tutumlarınızı belirlemeye yönelik ifadeler bulunmaktadır. Her bir ifadeyi okuduktan sonra, ifadeye ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı liste üzerindeki ayrılan yere işaretleyiniz. Araştırmanın kesin ve doğru sonuçlar verebilmesi için lütfen ölçek maddelerine samimi yanıtlar veriniz. Vereceğiniz bilgiler doğru yada yanlış olarak değerlendirilmeyecektir.

Adınız, Soyadınız:

Sınıfınız:

Sıra		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	<i>Sosyal medya sayesinde arkadaşlarımla beni fark etmesini isterim.</i>					
2	<i>Sosyal medya sayesinde yeni bir kişilik kazandığımı hissediyorum.</i>					
3	<i>Sosyal medyanın beni arkadaşlarımdan uzaklaştırdığını düşünüyorum.</i>					
4	<i>Sosyal medyada gördüğüm paylaşımları arkadaşlarımla sohbet konusu yapmak hoşuma gidiyor.</i>					
5	<i>Sosyal medyadaki içerikler hakkında yorum yapmak hoşuma gidiyor.</i>					
6	<i>Sosyal medyada yazı, video, müzik vb. paylaşımlarda bulunmaktan hoşlanıyorum.</i>					

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Sıra		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
7	<i>Sosyal medyanın beni ailemden kopardığını düşünüyorum.</i>					
8	<i>Sosyal medya sayesinde yalnızlıktan kurtulduğumu düşünüyorum.</i>					
9	<i>Sosyal medyadan öğretmenleri mi takip etmeyi seviyorum.</i>					
10	<i>Öğretmenlerimin yazdıklarını takip etmesi hoşuma gidiyor.</i>					
11	<i>Sosyal medya yüzünden aileme yeterince vakit ayıramıyorum.</i>					
12	<i>Paylaşımlarımın arkadaşlarım tarafından beğenilmesinden hoşlanıyorum.</i>					
13	<i>Sosyal medya sayesinde ortak ilgi ve amaçlara sahip olduğum kişilere ulaşabileceğimi düşünüyorum.</i>					
14	<i>Sosyal medya yüzünden diğer sosyal aktivitelere yeterince vakit ayıramıyorum.</i>					
15	<i>Sosyal medyada zaman geçirmekten mutlu oluyorum.</i>					
16	<i>Arkadaşlarıma sosyal medya aracılığıyla duygularımı daha rahat ifade edebiliyorum.</i>					
17	<i>Sosyal medya sayesinde düzenlenen etkinliklerden haberim olması hoşuma gidiyor.</i>					

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

Sıra		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18	<i>Sosyal medya sayesinde daha fazla arkadaşımın olacağını düşünürüm.</i>					
19	<i>Öğretmenlerimin sosyal medyadan beni takip etmesi kendimi değerli hissetmemi sağlıyor.</i>					
20	<i>Sosyal medya sayesinde saygınlık ihtiyacımın karşılandığını düşünüyorum.</i>					
21	<i>Arkadaşlarımın paylaşımlarım hakkında yorum yapmaları beni mutlu ediyor.</i>					
22	<i>Sosyal medya yüzünden derslerime yeterli özeni gösteremiyorum.</i>					
23	<i>Sosyal medya yüzünden arkadaşlarıma yeterince vakit ayıramıyorum.</i>					

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

ODAP

VELİ ONAY FORMU

Sayın Ebeveynler,

Bu onay formuna konu olan **Okul Başarısı Anketi** ve **Sosyal Medya Tutum Ölçeği**, öğrencilerin eğitim başarısına ilişkin inançlarını okul terki kapsamında değerlendirmek üzere uygulanacaktır. Bu anketlerden elde edilecek veriler doğrultusunda; çocuğunuzun öğretmenleri, okul psikolojik danışmanları veya yöneticileri, okul terkini önlemeye yönelik müdahaleleri Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Teknik Destek Projesi kapsamında planlayabilecektir.

Bu amaç doğrultusunda çocuğunuzun, Okul Başarısı Anketi ve Sosyal Medya Tutum Ölçeğinde yer alan soruları yanıtlamasını istiyoruz. Bu çalışmaya çocuğunuzun katılımı için izin verdiğiniz takdirde çocuğunuz, bu anketleri okulda ders saatinde dolduracaktır. Sizden çocuğunuzun katılımcı olmasıyla ilgili izin istediğimiz gibi, çalışmaya başlamadan çocuğunuzdan da sözlü olarak katılımıyla ilgili rızası mutlaka alınacaktır. Çocuğunuzun formlarda belirttiği cevaplar kesinlikle gizli tutulacak ve bu cevaplar sadece bilimsel araştırma amacıyla kullanılacaktır. Çocuğunuzun ismi ve kimlik bilgileri, hiçbir şekilde kimseyle paylaşılmayacaktır. Çocuğunuzdan elde edeceğimiz bilgiler, okul terkini önlemek üzere alınacak önlemler konusunda önemli katkılarda bulunacaktır.

Uygulama formunda rahatsız edici veya çocuğunuzun gelişimini herhangi bir şekilde olumsuz etkileyebilecek bir soru bulunmamaktadır. Yine de çocuğunuz katılıma davet edildikten sonra, kendisine de açıklanacağı üzere, katılmaya devam etmek istemezse her an vazgeçme hakkına sahiptir. Katılım sırasında sorulan sorulardan ya da herhangi bir uygulama ile ilgili başka bir nedenden ötürü çocuğunuzun kendisinin rahatsız hissetmesi durumunda ya da kendi belirtmesi de bu anketleri uygulayan eğitimci çocuğunuzun rahatsız olduğunu öngörürse, çalışmaya sorular tamamlanmadan hızla son verecektir.

Saygılarımızla,

Lütfen, çocuğunuzun bu çalışmaya katılımını onayladığınızı, aşağıdaki boşlukları doldurarak ve imzalayarak belirtiniz. Eğer çocuğunuzun katılımını onaylamıyorsanız, formu boş bırakınız. Bu formu imzalı yada imzasız olarak çocuğunuzla birlikte okula geri gönderiniz.

Çocuğum .....'ın, kendi gönüllülüğü dahilinde bu araştırmaya katılımcı olmasına ve Okul Başarısı Anketi ve Sosyal Medya Tutum Ölçeğinde yer alan soruları yanıtlamasına izin veriyorum. Çalışmayı istediği zaman yarıda kesip bırakabileceğini biliyorum ve verdiği bilgilerin bilimsel amaçlı olarak kullanılmasını kabul ediyorum.

Anne Adı-Soyadı.....

Baba Adı-Soyadı.....

İmza .....

İmza .....

Projede kaydedilen ilerlemeyi internet sayfamızdan ve sosyal medya hesaplarımızdan takip edebilirsiniz.

Aşağıdaki kodu okutup bizi takip ederek gelişmelerden haberdar olun!

<https://odap.meb.gov.tr/>

mebodap

MebOdap

mebodap

MebOdapMeb

Meb Odap

Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin maddi desteğiyle hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla proje uzmanlarının sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.